

PAMATNOSTĀDNES

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PAMATNOSTĀDNE (ES) 2015/280

(2014. gada 13. novembris)

par Eurosistēmas ražošanas un iepirkumu sistēmas izveidošanu (ECB/2014/44)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 128. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 12.1. pantu, 14.3. pantu un 16. pantu,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – “Līgums”) 128. panta 1. punkts un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk – “ECBS Statūti”) 16. pants piešķir Eiropas Centrālās bankas (ECB) Padomei ekskluzīvas tiesības atļaut emitēt euro banknotes Savienībā. Šīs ekskluzīvās tiesības ietver kompetenci noteikt euro banknošu ražošanas un iepirkuma tiesisko regulējumu. ECB var uzticēt euro banknošu ražošanu nacionālajām centrālajām bankām dalībvalstīs, kuru valūta ir euro (turpmāk – “NCB”), atbilstoši NCB procentuālai daļai ECB parakstītajā kapitālā attiecīgajā finanšu gadā, ko aprēķina, izmantojot procentuālās daļas kapitāla parakstīšanas atslēgā, kas minēta ECBS Statūtu 29.1. pantā (turpmāk – “kapitāla atslēga”). Euro banknošu ražošanas un iepirkuma tiesiskam regulējumam, no vienas puses, jāatbilst Līguma 127. panta 1. punktā un ECBS Statūtu 2. pantā noteiktai prasībai, saskaņā ar kuru Eurosistēmai jārikojas, ievērojot atvērtas tirgus ekonomikas ar brīvu konkurenci principu, dodot priekšroku resursu efektīvai sadalei, un, no otras puses, jāņem vērā euro banknošu īpašais raksturs, kuras ražo, lai Eurosistēma tās emitētu kā drošu maksāšanas līdzekli. Euro banknošu ražošanas un iepirkuma tiesiskam regulējumam jāņem vērā arī tas, ka atsevišķas NCB izmanto savas spiestuves euro banknošu ražošanai.
- (2) Ņemot vērā iepriekš tekstā minētos principus, ECB Padome 2003. gada 10. jūlijā nolēma, ka saskaņā ar Pamatnostādni ECB/2004/18 ⁽¹⁾ no 2012. gada 1. janvāra euro banknošu iepirkumam nepieciešams piemērot Eurosistēmas vienoto konkursa procedūru (turpmāk – “Eurosistēmas vienotā konkursa procedūra”). ECB Padome 2011. gada martā nolēma atlikt Eurosistēmas vienotās konkursa procedūras ieviešanu līdz 2014. gada 1. janvārim, ja vien starplaikā netiek lemts par citu sākuma datumu un atkarībā no turpmākās situācijas pārskatīšanas ⁽²⁾. ECB Padome turklāt 2013. gada decembrī nolēma, ka Eurosistēmas vienotā konkursa procedūra tiks ieviesta tās noteiktajā datumā, ņemot vērā izmaiņas pieņēmumos, uz kuriem balstījās lēmums par Eurosistēmas vienotās konkursa procedūras plānoto sākuma datumu ⁽³⁾.
- (3) Ņemot vērā apstākli, ka kopš 2004. gada tirgus kļuvis konkurētspējīgāks un ka šobrīd Eurosistēmas vienotās konkursa procedūras izmantošana nesniedz acīmredzamus ieguvumus salīdzinājumā ar pastāvošo kārtību, ECB Padome nolēma uzskatīt Eurosistēmas ražošanas un iepirkumu sistēmu (turpmāk – “ERIS”) par iespējamo alternatīvu.
- (4) Lai nodrošinātu piegādes nepārtrauktību, uzturētu Eurosistēmas iekšējo zināšanu līmeni, veicinātu konkurenci un samazinātu izmaksas Eurosistēmas līmenī, kā arī gūtu labumus no inovācijām privātajā un publiskajā sektorā, ERIS jāsastāv no diviem pilāriem: NCB grupas, kura ražo savas euro banknotes savās spiestuvēs (turpmāk – “savas spiestuves grupas NCB”), un NCB grupas, kura iepērk savas euro banknotes (turpmāk – “konkursa grupas NCB”). ERIS jāveicina efektīva euro banknošu ražošana Eurosistēmā. Turklāt ERIS pieprasa turpmāku tiesisku prasību

⁽¹⁾ 2004. gada 16. septembra Pamatnostādne ECB/2004/18 par euro banknošu iepirkumu (OV L 320, 21.10.2004., 21. lpp.).

⁽²⁾ 2011. gada 18. marta Pamatnostādne ECB/2011/3, ar ko groza Pamatnostādni ECB/2004/18 par euro banknošu iepirkumu (OV L 86, 1.4.2011., 77. lpp.).

⁽³⁾ 2013. gada 18. decembra Pamatnostādne ECB/2013/49, ar ko groza Pamatnostādni ECB/2004/18 par euro banknošu iepirkumu (OV L 32, 1.2.2014., 36. lpp.).

saskaņošanu attiecībā uz konkursa grupas NCB, t. sk. atbilstības kritēriju izmantošanu konkursa procedūrā un līguma noteikumu un nosacījumu piemērošanu. ERIS sakarā noteiktām prasībām jābūt vērstām uz to, lai nodrošinātu vienlīdzīgus darbības noteikumus konkursos par euro banknošu ražošanu un iepirkumu.

- (5) Konkursa grupas NCB paliek atbildīgas par tam piešķirto euro banknošu ražošanu un iepirkumu, kas tām tika piešķirtas saskaņā ar kapitāla atslēgu. Savu pienākumu izpildei šādas NCB piedalās euro banknošu ražošanas konkursā un veic konkursa procedūras individuāli vai kopā ar citām NCB saskaņā ar piemērojamajiem iepirkuma noteikumiem. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus darbības noteikumus, konkursa grupas NCB cenšas saskaņot savas konkursa prasības ar Savienības un nacionālajām iepirkuma tiesību prasībām.
- (6) Savas spiestuves grupas NCB ir atbildīgas par tām piešķirto euro banknošu ražošanu, kas tām tika piešķirtas saskaņā ar kapitāla atslēgu. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt vienlīdzīgus darbības noteikumus attiecībā uz visām spiestuvēm, šādas NCB nodrošina, ka to spiestuves nepedalās Savienībā organizētajās un veiktajās euro banknošu ražošanas konkursa procedūrās un nepieņem euro banknošu ražošanas pasūtījumus no trešām personām ārpus savas spiestuves grupas NCB.
- (7) Ja tās uzsāk sadarbību, savas spiestuves grupas NCB ievēro visus piemērojamus Savienības un nacionālos tiesību aktus. Ja šādam sadarbības mērķim izveido atsevišķu juridisku personu, NCB var kļūt par savas spiestuves grupas NCB, ja tās kopīgi veic juridiskās personas kontroli šīs pamatnostādnes izpratnē.
- (8) Euro banknotēm piemīt sensitīvs un tehnoloģiski progresīvs raksturs. Tādējādi tās jāražo pilnīgi drošā, kontrolētā un konfidenciālā vidē, kas nodrošina uzticamu, augstas kvalitātes un noturīgu euro banknošu piedāvājumu laika gaitā. Turklāt Eurosistēma ņem vērā euro banknošu ražošanas iespējamo ietekmi uz sabiedrības veselību, drošību un vidi.
- (9) ECB Padome seko norisēm saistībā ar visām būtiskākajām izejvielām un ražošanas faktoriem sakarā ar euro banknošu ražošanu un iepirkumu un, ja nepieciešams, veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās tiek izvēlētas un/vai iepirktas tādā veidā, lai nodrošinātu euro banknošu nepārtrauktu piedāvājumu un, neierobežojot Savienības konkurences tiesības un Eiropas Komisijas pilnvaras, lai liegtu iespēju līgumslēdzējiem vai piegādātājiem ļaunprātīgi izmantot dominējošo tirgus pozīciju.
- (10) Šīs pamatnostādnes noteikumi jāinterpretē, ciktāl nepieciešams, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/18/EK ⁽¹⁾ un, sākot no 2016. gada 18. aprīļa, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/24/ES ⁽²⁾ izklāstītajiem noteikumiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO PAMATNOSTĀDNI.

I SADAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā pamatnostādnē piemēro šādas definīcijas:

- 1) "nesaistītu uzņēmumu darījuma princips" ir efektīvie iekšējie mehānismi, kas nodrošina pilnīgu nošķirtību starp publiskajām spiestuvēm un tās valsts iestādes kontiem un visa administratīva un organizatoriska atbalsta izmaksu atlīdzinājumu, ko publiskās spiestuves saņem no valsts iestādes. Lai nodrošinātu godīgu konkurenci, publiskajām spiestuvēm iesniedzot konkursa piedāvājumus, nepieciešams, ka euro banknošu ražošana ir pilnīgi finansiāli nodalīta no citām darbībām, lai nodrošinātu, ka netiek sniegts nekāds tiešs vai netiešs ar Līgumu nesavienojams valsts atbalsts. Šo finansiālo nošķirtību katru gadu pārbauda un apstiprina neatkarīgs ārējais revidents un par to ziņo ECB Padomei;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

- 2) "spiestuve" nozīmē spiestuvi, kura: a) juridiski un organizatoriski ir NCB daļa vai b) ir atsevišķa juridiskā persona, ja tiek izpildītas visas šādas prasības:
- i) NCB vai vairāku NCB kontrole attiecībā uz attiecīgo juridisko personu ir līdzīga kontrolei, kāda NCB ir attiecībā uz savām struktūrvienībām;
 - ii) vairāk nekā 80 % kontrolētās juridiskās personas darbību tiek veiktas to kontrolējošās NCB vai vairāku NCB uzticēto uzdevumu izpildes ietvaros;
 - iii) nepastāv tieša privāta dalība kontrolējamā juridiskā personā.

Šā punkta b) ii) apakšpunktā minēto darbību procentuālas daļas noteikšanai ņem vērā vidējo kopējo apgrozījumu vai alternatīvu atbilstošu darbībā balstītu rādītāju, t. sk. attiecīgai juridiskai personai radušās izmaksas saistībā ar pakalpojumiem, piedāvājumu vai darbiem trīs gadu garumā pirms līguma piešķiršanas.

Ja apgrozījums datumā, kurā attiecīgā juridiskā persona tika izveidota vai uzsāka darbību, vai tās darbību reorganizācijas dēļ apgrozījums vai alternatīvais darbībā balstītais rādītājs, t. sk. izmaksas, par iepriekšējiem trīs gadiem nav pieejams vai vairs nav aktuāls, pietiek demonstrēt, ka darbību novērtējums ir ticams, jo īpaši ar darbības prognozēšanas palīdzību.

Tiek uzskatīts, ka NCB kontrole attiecībā uz attiecīgo juridisko personu ir līdzīga kontrolei, kāda NCB ir attiecībā uz savām struktūrvienībām pirmās daļas b) i) apakšpunkta izpratnē, ja tai ir noteicošā ietekme par kontrolētās juridiskās personas stratēģiskajiem mērķiem un nozīmīgajiem lēmumiem.

Tiek uzskatīts, ka NCB kopīgi veic juridiskās personas kontroli, ja tiek izpildīti visi šādi nosacījumi: a) kontrolētās juridiskās personas lēmējinstītūciju sastāvā ietilpst visu iesaistīto NCB pārstāvji; atsevišķi pārstāvji var pārstāvēt vairākas vai visas iesaistītās NCB; b) NCB var kopīgi noteicoši ietekmēt kontrolētās juridiskās personas stratēģiskos mērķus un nozīmīgos lēmumus; c) kontrolētā juridiskā persona neīsteno nekādas intereses, kas ir pretējas kontrolējošo NCB interesēm;

- 3) "valsts iestādes" ir jebkādas valsts iestādes, t. sk. valsts, reģionālās, vietējās iestādes vai citas teritoriālās iestādes un centrālās bankas;
- 4) "publiskā spiestuve" ir spiestuve, kuru valsts iestādes var tieši vai netieši dominējoši ietekmēt, pamatojoties uz īpašumtiesībām uz šādu spiestuvi, finanšu dalību tajā vai uz to regulējošo noteikumu pamata. Valsts iestāžu dominējošā ietekme tiek prezumēta, ja šādām iestādēm ir tieša vai netieša saikne ar spiestuvēm: a) tur lielāko daļu no tās parakstītā kapitāla; b) kontrolē tās emitēto akciju balsstiesību vairākumu; vai c) var iecelt vairāk par pusi no tās administratīvo, vadības vai uzraudzības struktūras locekļiem.

2. pants

Piemērošanas joma

1. ERIS izveido divu pīlāru sistēmu euro banknošu ražošanai un iepirkumam. Tā ietver euro banknošu ražošanas konkursu rīkošanu, ko veic konkursa grupas NCB, un euro banknošu ražošanu, ko veic savas spiestuves grupas NCB, izmantojot savas spiestuves euro banknošu ražošanai.
2. NCB ir atbildīgas par euro banknošu ražošanu un iepirkumu, kas tām piešķirtas saskaņā ar kapitāla atslēgu.

II SADAĻA

KONKURSA GRUPAS NCB

3. pants

Vispārīgi principi

NCB, kurām nav savas spiestuves, ietilpst konkursa grupā (konkursa grupas NCB).

*4. pants***Konkursa kārtība**

1. Katra konkursa grupa ir atbildīga par dalību euro banknošu ražošanas konkursā un veic konkursa procedūras individuāli vai kopā ar citām konkursa grupas NCB saskaņā ar piemērojamiem iepirkuma noteikumiem un šajā pamatnostādņē norādītajām prasībām.
2. Lai uzturētu konkurenci euro banknošu ražošanas tirgū, principā un ievērojot nacionālos iepirkuma tiesību aktus, konkursa grupas NCB sadala konkursus daļās, un vairākas daļas nedrīkst piešķirt tam pašam konkursa dalībniekam vai dalībniekiem.
3. Konkursa grupas NCB konkursa dokumentācijā norāda, ka, lai publiskās spiestuves varētu piedalīties konkursā, tām jāīsteno "nesaistītu uzņēmumu darījuma princips" pirms dalības konkursā.

*5. pants***Prasību saskaņošana**

Lai nodrošinātu vienlīdzīgus darbības noteikumus, konkursa grupas NCB cenšas saskaņot savas konkursa prasības, t. sk. atbilstības kritērijus, ar Savienības un nacionālajām iepirkuma tiesību prasībām.

III SADAĻA

SAVAS SPIESTUVES GRUPAS NCB*6. pants***Vispārīgi principi**

1. NCB, kas ražo euro banknotes, izmantojot savas spiestuves, ietilpst savas spiestuves grupā (savas spiestuves grupas NCB).
2. Savas spiestuves grupas NCB nodrošina, ka to spiestuves nepiedalās Savienībā organizētajās un veiktajās euro banknošu ražošanas konkursa procedūrās un nepieņem euro banknošu ražošanas pasūtījumus no trešām personām ārpus savas spiestuves grupas NCB.

*7. pants***Savas spiestuves grupas NCB savstarpējā sadarbība**

1. Lai uzlabotu euro banknošu ražošanas izmaksu efektivitāti, savas spiestuves grupas NCB apsver atbilstoša sadarbības veida izveidošanu, t. sk. kopīgu iegādi un uz ražošanas procesu attiecināmās labās prakses apmaiņu un izplatīšanu, lai izpildītu to banknošu ražošanas publisko uzdevumu vislabākajā veidā.
2. Savas spiestuves grupas NCB var lemt par pievienošanos jebkuram šādas sadarbības veidam ar nosacījumu, ka tās apņemas piedalīties attiecīgajās iniciatīvās vismaz trīs gadus (ja vien tās nekļūst par konkursa grupas NCB šajā periodā), ņemot vērā nepieciešamību pēc nepārtrauktības un iesaistīto personu veiktos ieguldījumus.

*8. pants***Atsevišķas juridiskās personas izveidošana vai neinstitucionālā horizontālā sadarbība publisko uzdevumu kopīgai izpildei**

1. Publisko uzdevumu kopīgai izpildei savas spiestuves grupas NCB apsver izveidot: a) atsevišķu juridisku personu, kurā ietilpst savas spiestuves; vai b) neinstitucionālo horizontālo sadarbību uz sadarbības līguma pamata.

2. Šādus nosacījumus piemēro 1. punktā minētajiem sadarbības veidiem:
- a) ja juridiskai personai, kas izveidota saskaņā ar 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu, tieši piešķirts euro banknošu ražošanas līgums, šāda juridiskā persona jākontrolē attiecīgajām NCB kopīgās kontroles definīcijas izpratnē, kas noteikta 1. panta 2. punktā;
 - b) līgums, kas noslēgts saskaņā ar 8. panta 1. punkta b) apakšpunktu, atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
 - i) līgums izveido vai īsteno sadarbību starp savas spiestuves grupas NCB ar mērķi nodrošināt, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, ir vērsti uz to kopīgo mērķu sasniegšanu;
 - ii) šīs sadarbības īstenošana ir atkarīga vienīgi no vispārējo interešu apsvērumiem;
 - iii) savas spiestuves grupas NCB brīvajā tirgū īsteno mazāk par 20 % darbību, ko skar šāda sadarbība. Iepriekš tekstā minēto darbību procentuālās daļas noteikšanai attiecīgi piemēro 1. panta 2. punkta otro un trešo daļu.

IV SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

9. pants

Atcelšana

Pamatnostādne ECB/2004/18 tiek atcelta no 2015. gada 1. janvāra.

10. pants

Stāšanās spēkā un īstenošana

Šī pamatnostādne stājas spēkā dienā, kurā to paziņo nacionālajām centrālajām bankām dalībvalstīs, kuru valūta ir euro. Eurosistēmas centrālās bankas ievēro šo pamatnostādni no 2015. gada 1. janvāra.

11. pants

Pārejas periods attiecībā uz 4. panta 3. punkta piemērošanu

Atkāpjoties no 4. panta 3. punkta, konkursa procedūrām, kas uzsāktas pirms 2015. gada 1. jūlija, var piemērot citas prasības attiecībā uz konkursa dalībnieku izslēgšanu.

12. pants

Pārskatīšana

ECB Padome pārskata šo pamatnostādni 2017. gada sākumā un ik pēc diviem gadiem pēc tam.

13. pants

Adresāti

Šī pamatnostādne ir adresēta visām Eurosistēmas centrālajām bankām.

Frankfurtē pie Mainas, 2014. gada 13. novembrī

ECB Padomes vārdā –
ECB priekšsēdētājs
Mario DRAGHI